
Herstel voor de totale mens

Verwerping en hysterie (3)

J.G.Bulthuis

Na de afzonderlijke bespreking van verwerping en hysterie in de vorige nummers van het Studieblad, willen we in deze studie aandacht schenken aan de inwerking van beide verschijnselen op elkaar. Anders gezegd: het een versterkt weer het ander. Het lijkt alsof de boze geesten elkaar het balletje toespelen. Zo ervaren we het. Dit is in het rijk der duisternis echter niet zo. Vrije samenwerking is daar onbekend. Slechts met geweld en dwang wordt een stelsel van samenwerking in stand gehouden. Iedere macht vecht voor z'n eigen zaak en allen hebben het op de mens gemunt. In de volksmond heet dat: het lijkt wel of de duivel er mee speelt. Voor Gods volk evenwel zal zijn sinister spel een einde hebben. Onze goede God heeft door het evangelie van zijn Zoon in barmhartigheid naar ons omgezien om ons uit de hand van de vijand te verlossen. In vrijheid en gaafheid mogen wij Hem dan al de dagen van ons leven dienen in gerechtigheid (zie Luc.1:71-75). In deze aflevering verwerken wij tevens voor de eerste keer een aantal vragen van de lezers.

Fixatie

Eén van de hoofdkenmerken van de geest van histerie is het overtrekken van allerlei zaken. Bepaalde gedachten, situaties of noden kunnen zo gaan vastzitten in de denken beleeftwereld van mensen dat men er door bevangen raakt. Op den duur 'ziet' men niets anders meer dan dat ene. Men is er op gefixeerd. Indien dit gedachten van verwerping zijn, gaan ze heel diep en worden ze sterk aangedikt. De vijand gebruikt zulke influisteringen als blikvangers. De aandacht van de

Bevestiging

mens wordt er door gevangen. Hier spreken we dan van zo'n combinatie van werkingen door de geest van verwerping en de geest van hysterie.

Deze toestand verergert als in de zichtbare wereld de boze zijn leugens weet te bevestigen. Men is dan geneigd te gaan stellen dat je wel kunt spreken over de verleugening door de machten, maar..."je ziet toch dat het waar is wat me overkomt". Men ziet dan aan wat voor ogen is. Met andere woorden: het zijn toch de medemensen die me verwerpen, het zijn toch de omstandigheden die me parten spelen; dus..."wat praat je nu over boze geesten?" Het is van groot belang te begrijpen en te onthouden wat Paulus in Efeziërs 2:2 hierover schrijft: de loop der wereld is overeenkomstig de overste van de macht der lucht. Juist door nare omstandigheden en door verkeerd handelen van onze medemensen (helaas ook wel eens onze eigen geloofsgenoten) heen tracht de vijand zijn vernielend werk te verrichten en z'n slachtoffers zand in de ogen te strooien. Het zijn en blijven echter altijd de boze geesten die de bedenkers en veroorzakers zijn van alle vormen van kwaad en ellende. Dat mensen door hen ge- en misbruikt worden is triest. Voor gelovigen is het een dagelijkse opdracht waakzaam te blijven en zich niet voor dat karretje te laten spannen.

In ieder geval is de zogenaamde bevestiging in de zichtbare wereld van wat we al dachten (aan verwerping over onszelf) dus ook een produkt van de vijand. We weigeren dat te gebruiken als bewijsmateriaal dat het met ons niet goed zou zijn. Prik er dwars doorheen, wijs het af, negeer het gebeuren. Laat u er niet door bepaald worden. Het mag geen invloed krijgen op uw levensbeleid. Daarin heeft alleen Gods woord inspraak. Wedersta die intimidatie door de geest van hysterie te binden en hem door geloof te trotseren.

Jezus zelf

In dit verband noemen we een uitspraak van Jezus in Johannes 5:41: Eer van mensen behoef Ik niet. De

betekenis van het Grieks kan hier ook als volgt weergegeven worden: de mening van anderen over Mij telt voor Mij niet. Hij luisterde niet naar wat gezegd werd; noch over situaties, noch over Hemzelf (Marc.5:36). Hysterische verwerping doet een mens dubbel scherp horen en zien wat anderen menen en doen. Je wordt daardoor afhankelijk van het oordeel van anderen. Je richt je gedrag in naar wat zij vinden. Je wordt slaaf en verliest jezelf. Jezus trapte daar nooit in. Hij maakte Zich zelf bewust afhankelijk van wat de Vãder over Hem zei. Hij deed wat Hij Gød zag doen. Dit betekent voor ons dat we ook hier weer breken met de vijand door hem te bestraffen en te wederstaan. Daarna is het van belang je geheel en al op de Heer en zijn mening te richten.

Strijden

Voor hen die onder demonische organisatie en beïnvloeding gebukt gaan is het zaak scherp in de hemelse gewesten te blijven zien door geloof in de kennis van het onzienlijke. De oplossing is niet in de eerste plaats gelegen in de smeekbede: Heer, verander toch die nare omstandigheden en die nare mensen. Neen, men zal in eigen hemel de boze geesten met al hun suggesties, chantages en dreiging dienen te ontmaskeren en te wederstaan. Niet de beschuldiging en de bestrijding van de (verkeerd handelende) naaste is onze taak, maar de worsteling met de vijand. Deze strijd voeren wij in geloof met het woord van God. Duidelijk spreekt 2 Corinthiërs 10:3-5 over het slechten van de leugenbedenksels en redeneringen in ons binnenste. Elke afwijking van de waarheid komt uit het brein der boze geesten. Ontzenuw hun gedachtespinsels met Gods woord. Zo volgen wij onze Meester na, aan wie de beker der beproeving ook niet voorbij ging. Hij dronk hem leeg, maar bleef innerlijk zichzelf door in het woord van zijn hemelse Vader te staan.

Aandacht

Terugkomend op de hierboven genoemde fixatie wijzen we er op, dat bij de strijd tegen onze geestelijke vijanden het tevens van groot belang is wat wij zelf met onze aandacht doen. Hebrëeën 12:3 leert ons om de aandacht alleen op Jezus te vestigen. Van Hem is immers de

werkelijkheid! Daardoor overwint u. Het konstant praten over de machten en hun werken is waarde toekennen aan de vijand. In ons dagelijks leven zullen wij oefenen om meer en meer te bedenken wat boven is, waar Christus is (Col.3:1,2). In het hart geloven en met de mond de gedachten Gods belijden, leidt tot behoud (Rom.10:10). Ziet toe wat de inhoud van uw gesprekken is.

In het natuurlijke is aandachtverlegging ook nodig. In het dagelijks leven is afleiding een bekend hulpmiddel om iemand 'los' te krijgen uit een beklemming. Als voorbeeld het volgende: een ziek kind met bv. buikpijn. Het huilt en zeurt. Moeder zet de televisie aan en het kind wordt 'meegenomen' in een spannende film. Een uur lang geen gehuil en gesteun meer. Het is alsof de pijn er niet meer is of niet meer gevoeld wordt. Alleen al door die afleiding. Dergelijke situaties komen bij veel mensen voor. Onze dagelijkse arbeid is op zich al een heel gezonde therapie ter voorkoming van het gevangen worden in allerlei kwaad. Het is goed dat de mens bezig is. Ledigheid is des duivels oorkussen. Toen David niets te doen had, kreeg de onreine geest z'n kans, (II Sam.11:1-4). Zo ook waar gelovigen niets te doen hebben of alleen met zichzelf bezig zijn. Het is dan niet verwonderlijk dat er een cirkelgang van verwerpingsgedachten in beweging gezet wordt door de boze. Hij weet de aandacht te vestigen op leugen. Wie daar niet doorheen ziet en breekt, raakt gevangen en vervalt in negativiteit, depressiviteit en verdriet. Een doordringende verwerping kan tot passiviteit voeren, zodat men aan niets toe komt en daardoor een speelbal wordt voor verdere activiteiten van de machten.

Zelfverwerping

Mensen die op bovengenoemde wijze in het slop zijn geraakt, hoor je nog al eens in negatieve zin over zichzelf spreken. In het ergste geval zeggen ze dan dat ze van zich zelf walgen of zich zelf haten, e.d. Het valt daarbij op dat het woordje "ik" veelvuldig voor komt. Ik vind van mezelf dat...Ik denk dat ik...Ik meen dat ik...en dan volgen er allerlei afbrekende uitspraken over eigen karakter, kunnen, willen en presteren. Men noemt dit

zelfverwerping. In wezen is dit een foutieve term. Want ook deze zogenaamde zelfverwerping wordt de mens door de boze in de mond gelegd. De macht steelt van die mens het "ik" en geeft zich onder dat woordje uit voor de persoon in kwestie. Terecht zegt de boze dan: ik deug niet, ik kan het niet, ik weet het niet, enz. Als u maar begrijpt dat dit niet uw "ik" is. Wij deugen wel, wij kunnen het wel en weten het ook. In Christus zijn wij meer dan overwinnaars!

Hanteer dan de door God verkregen inzichten aangaande verwerping en hysterie. Het is zijn antwoord op onze nood. Ontmasker de vijand door de kennis. Stel hem ten toon. Spreek uw principebesluit uit om te breken met de boze en z'n gedachten en gedrevenheid. Herroep zonodig verderfelijke uitspraken over jezelf. Ze kunnen immers als een vloek over je leven liggen en schade aanbrengen. Vraag de Heer om vergeving voor zulke gedachten en uitlatingen. Werp de boze geesten uit, leg hen het zwijgen op in Jezus' naam. En richt je aandacht op Jezus' woord, voorbeeld, belangen en doel.

Het kind

Verwerping en hysterie komen bij kinderen veel voor. Juist in die levensfase probeert de vijand zijn prooi te bemachtigen en vast te houden. De machten uit de voorgeslachten menen recht te hebben op het nageslacht. Kinderen openbaren door hun gedrag de verborgen aanwezigheid en werking van deze vijanden. Het ene kind is stil, teruggetrokken of verlegen. Op school kan het de kip worden die in het hok door alle anderen wordt gepikt. Dat kind zit in de hoek waar de slagen vallen. 'Ja hoor', is de vaak gehoorde reactie bij een nieuw incident, 'het zal natuurlijk Pietje weer niet zijn...' Ook hier wordt de verwerping bevestigd.

Een ander kind holt door het leven als een kip zonder kop. Erg druk, ongeconcentreerd, lastig, soms driftig, ongeremd, angstig. Hysterie straalt aan alle kanten naar buiten.

Het is dan zaak om als ouders dagelijks heiligend bezig te zijn. Soms ook met behulp van de voorbede en adviezen uit de gemeente. In deze tijd is het een wereldje wel. Onze kinderen krijgen het nogal eens

Kleingeloof

zwaar te verduren. De gemeente doet er wel aan hier begrip voor te hebben en als één man achter de ouders te staan. Wij willen dat ons groene gras niet verbrandt, maar dan zullen we wel - samen met de ouders - in de bres dienen te gaan staan. Niet dat alle problemen op dit terrein zich zo een, twee, drie laten oplossen, maar wij hebben wel de langste adem en de Heer zal uitkomst geven. Vrees niet!

De geest van verwerping tracht door verleugening, verdraaiing en ontkenning van de heilsfeiten ook het geloof aan te tasten. Men kan de ander dan wel klein- of ongeloof verwijten, maar het om de oren slaan met beschuldigingen brengt niemand verder in het Koninkrijk. Zinvoller is het om de oorzaken op te sporen van geloofsremmingen. Gelovigen met dit probleem tobben met diverse negatieve werkingen. Er huist bv. een voortdurend schuldgevoel in hun binnenste. Ze voelen zich minder gelovig dan de ander. Het blijkt moeilijk te aanvaarden dat 'het' ook voor mij is. Onzekerheid, dus twijfel, houdt hen aan de grond en doet hen terugvallen op natuurlijke hulpbronnen.

Gevolgen van het een en ander zijn een niet durven bidden in de gemeente, weinig positief belijdend spreken, steeds maar op de ander aangewezen zijn, passiviteit en gedruktheid. Als er gepredikt wordt, weet de vijand in hun denken de mooie woorden om te draaien in hun nadeel. Men voelt zich aangesproken, of: dat was een steek onder water voor mij. Achterdocht heerst, dus afstandelijkheid volgt. En tenslotte is de winst van het geloof beduidend minder dan men aanvankelijk had verwacht. Teleurstelling lijkt nu terecht en bewezen. Voor sommige gelovigen is het een hele strijd om niet negatief te worden.

Wie hieronder lijdt en toch werkelijk zo graag mee wil in het plan Gods, zal eens serieus moeten nagaan of de geest van verwerping de schuldige is van dit proces. De pastorale kreet: 'je moet meer geloven..'lost de nood niet op. In tegendeel. Dat is nu juist wat de broeder of zuster in deze niet kan. Bij een heldere analyse van deze nood vanuit het evangelie van het Koninkrijk der hemelen zal men ongetwijfeld meer gebaat zijn.

Verantwoordelijkheid

Er wordt wel eens gevraagd in verband met al deze zaken: Waar ligt nu de verantwoordelijkheid van de (gelovige) mens? Je kunt je toch niet achter de machten verschuilen en zelf mooi vrijuit gaan? Je bent er toch zelf bij en gaat er toch in mee? Indien we dit zo stellen, zijn wij in het absolute bezig. En dat kan en mag alleen wanneer de gelovige volmaakt is. Zulke vragen zou je alleen aan de Heer kunnen stellen, indien Hij in de fout zou zijn gegaan. Wij echter zijn (helaas) nog ten dele. Ook ons kennen, ook ons geloven. Dit gebruiken we evenwel niet als een excuus voor verwerping en hysterie in ons leven, maar wel als een juiste verklaring voor het feit dat we nog wel eens falen op deze terreinen.

Er in mee gaan?

'Het er in mee gaan' geldt in absolute zin voor die mensen die de duisternis liever hebben dan het licht (Joh.3:19b). 'Het er nièt in mee gaan' geldt in absolute zin voor de volmaakt volwassen geestelijke mens (Joh.14:30). Voor ons ligt dit veel genuanceerder. De ware gelovige wil beslist niet mee gaan in welke vorm van duisternis dan ook. Maar dàt in de dagelijkse praktijk van het leven steeds te verwerklijken, hangt niet alleen van zijn oprechte goodwill en inzet af, of alleen van een keuze voor het goede. Door dit zo te stellen gaat men voorbij aan innerlijke beschadigingen, erfelijke inkrassingen, gewenningen en dergelijke. Indien het alleen aan onze keuze zou liggen 'er nièt meer in mee te gaan' dan zouden wij allen reeds volkomen zijn. Juist het genezings- en opvoedingsproces van de christen staat daar garant voor. Dit staat momenteel in onze volle belangstelling. Op dit gebied is nog veel te leren en te oefenen. Hiervoor zoeken wij intensief de Heer en proberen wij de geestelijke gaven te ontwikkelen.

Appèl

Vanuit het evangelie wordt inderdaad voortdurend een appèl op ons gedaan. Wij zijn verantwoordelijk voor onze daden. Jezus stierf voor ònze zonden en niet voor die van de duivel. De waarachtige gelovige zal bij ongerechtigheid steeds door Jezus Christus tot de Vader

gaan om vergeving. Geen excuses, uitvluchten en smoesjes; niet verschuilen achter de machten. Zeer zeker niet! Maar, nogmaals, als het er om gaat hoe het komt dat er onvolkomenheden en fouten in ons leven gevonden worden, dan biedt ditzelfde evangelie ons het inzicht daarin. Dat bemoedigt, geeft hoop, wijst de oplossing aan en stimuleert tot volharding. Wie ernst met het geloof maakt, zal niet lichtvaardig met deze zaken omspringen. Wij lopen niet gemakkelijk over zonden en tekorten heen. Ze doen ons pijn, we willen immers zo graag het volkome, het goede. Maar bij alle welgemeende inzet van de christen blijft het een onmogelijkheid om in één dag volmaakt te worden.

Duidelijk spreekt de bijbel over een 'toegroeien naar' Christus. En in die groei zit mede het herstel. De boze slaagt er helaas nog wel eens in ons te laten struikelen, omdat er nog innerlijke wonden, onkunde en onge oefendheid der zinnen aanwezig zijn. Heerlijk om dan te mogen geloven dat Jezus ons aanvaardt en geduld en barmhartigheid met ons heeft. Die genadetijd gebruiken we dankbaar om de boze - door de bijstand van de Heer - weldra geheel onder onze voeten te vertreden. Deze ruimte, dit geduld, dit vertrouwen zullen we in de gemeente eveneens aan elkaar schenken. Naar elkaar argeloos als duiven, naar de boze voorzichtig als slangen (Matth.10:16).

Konklusie

Met de verschenen studies over dit onderwerp beweren wij geenszins volledig te zijn geweest, of alle problemen gevangen te hebben, laat staan opgelost. Wel hebben de tachtiger jaren ons perspectief geboden op een grotere vrijheid en een betere benadering voor innerlijk herstel. Velen zijn er door op vooruit gegaan; toch blijven er nog onbeantwoorde vragen. Het evangelie van het Koninkrijk der hemelen herbergt echter alle antwoorden. Deze benadering is een voortzetting van wat wij in de vorige decennia geleerd hebben over de geestelijke wereld. In dit spoor dan ook verder (Fil.3:16). Er zal nog veel door de Heer aan zijn volk geopenbaard worden. We weten en geloven echter stellig dat dit niet in tegenspraak zal zijn met wat Hij

eerder heeft getoond. Zo zien wij dan met vreugde op de heerlijkheid die voor ons ligt!